

oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAL

General Marii Wittek

++

WYSZYŃSKA Jrena

AK

Lublin

zd. Piorno

Obw. Redym'

ps. "Samarytanke"

[1917 - 1982]

4119 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — WYSZYŃSKA Irene
2d. Pióro

4119 | WSK

I/1. Relacja ✓ k. 5, 5.5

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 3, 3.4

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓ k. 1, 5.1

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 4

VI. Fotografie —

7/1. Relacja:

- Relacja Treści Wyszyńskiej opr. i puystawa 3.11.2005r. pma
Józefa Boronia. Msp-oryginal, K-1, s.1.
- Relacja Treści Wyszyńskiej z d. Pióro opr. pma M-Sulejka,
Msp-oryg. K-2, s.2-3.
- Relacja i. u. Msp-oryg. K-2, s.4-5.

Przyjście J. Bonowick 31 II 2005 r.

222. do p. 130/05

31/11 3664

Irena Wyszyńska "Samarytanka", z d. Pióro

Była komendantką ^{zespół} WSK w Placówce 15 - Wyszaków, Obwód "Rajski Ptak".
Przed wojną pełniła funkcję drużynowej gimnazjalnej drużyny ZHP w Wyszakowie. W czasie okupacji uratowała konspiracyjną drukarnię w Rybniku. ^{biuro} Razem z "Romaną" G. Widlicką ratowała ludzi we wsi Podgac podpalonej przez Niemców: wносиła z płonących domów ludzi i ich dobytek, opatrywała rannych. Jednak jej głównym zajęciem w konspiracji była praca dla wywiadu. Ponieważ pracowała na promie kursującym po Bugu jeszcze przed uruchomieniem mostu, miała możliwość kontrolowania pojazdów niemieckich pod pozorem realizowania instrukcji o dopuszczalnym ich obciążeniu. Z dokonanych obserwacji sporządzała meldunki dla wywiadu, w których były informacje dotyczące zawartości przewożonych ładunków. Meldunki te przekazywała ^{Kier. Rezerwy WSK} Romanie Godleś-Bartoszewskiej ps. "Wawel" i Sabinie Cholewińskiej ps. "Natalia", które śledziły ruchy niemieckiej straży granicznej i prowadziły wywiad dla potrzeb obsługi kanałów przerzutowych do Reichu. Jako komendantka ^{zespół} WSK miała własną łączność służącą do porozumiewania się z Komendą Obwodu, jak też z własnym sztabem i innymi placówkami WSK.

Rozkazem komendanta Obwodu "Rajski Ptak", Nr 14 z dn. 5 XII 1943 r. była awansowana na ppor. AK.

Lektura: Stanisław Grzybowski, Nadzieja z tamtych lat, Warszawa 1990.

Adres nie żyjącej już Ireny Wyszyńskiej (jej rodziny) zna pan Mirosław Widlicki (^{syn Mirosław VM})

J. Józef Barowski

- ksero wysłane do M.S.

25 II 2005 r.

Złote Koperte
nr oknum 334

2/1/2

M Smul/7/407

Irena WYSZYŃSKA z d. PIÓRO

Urodziła się 29 lipca 1917 r. w Jarcewie w Rosji jako córka Piotra i Julii z Zawadzkich.

W 1918 lub 1919 r. rodzina jej wróciła do Kraju i zamieszkała w Wyszku. W 1937 r. ukończyła z maturą gimnazjum typu humanistycznego. Do 1939 r. studiowała na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego.

Od lipca do listopada 1939 r. pełniła służbę sanitariuszki po kursie PCK w Wojskowym Szpitalu Okręgowym w Warszawie przy ul. 6 Sierpnia.

W 1940 r. wyszła za mąż.

Od 1 listopada 1939 r. należała do SZP-ZWZ-AK pod ps. Samarytanka. Przez cały okres okupacji niemieckiej pełniła funkcję kierowniczkę punktu kontaktowego i rozdziału prasy na Placówce XV Ośrodka III Obwodu Radzyń, krypt. „Rajski Ptak”, „Burak”. Sprawowała także opiekę nad drukarnią mieszczącą się na I piętrze nad swoim mieszkaniem w domu Baczewskich w Rybienku n. Bugiem. Odbierała z drukarni prasę i rozprawdzała ją na poszczególne placówki terenowe. W 1943 r. w czasie „wspły” wybitnie przyczyniła się do uratowania drukarni wywożąc ją do lasu, na skutek czego przeprowadzona przez Niemców rewizja trafiła w próżnię. Po tej akcji zmuszona była jednak opuścić wraz z małym dzieckiem Rybienko i udać się do oddziałów leśnych w Nadliwiu (IV Ośrodek Nadbużański). Od 1942 do 1944 r. była także komendantką WSK Placówki XV. Od maja do września 1944 r. pełniła służbę łączniczki i sanitariuszki w grupie oddziałów leśnych kpt. Poldkowskiego na terenie IV Ośrodka Nadbużańskiego Obwodu „Burak” AK (w okresie „Burzy” 32 pp AK). W dniach 2 i 3 sierpnia 1944 r., podczas pacyfikacji wsi Gać i Podgać z narażeniem życia udzielała pomocy mieszkańcom tych wsi.

W 1944 r. została odznaczona przez KG AK Krzyżem Walecznych „za całokształt ofiarnej i pełnej poświęceń pracy żołnierskiej w ciężkich warunkach w ciągu całego okresu okupacji z narażeniem siebie i dziecka, oraz za nadzwyczajną odwagę” (z zaświadczenia wystawionego w dniu 12 grudnia 1957 r. przez por. Jana

Widlickiego, ps. Orski, b. komendanta Placówki XIV, zastępcę dowódcy IV Ośrodka Nadbużańskiego AK i oficera broni Obwodu „Burak”).

Po wojnie mieszkała w Warszawie zajmując się wychowaniem dwojga dzieci. Nie pracowała zawodowo.

Od 1959 r. należała do ZBoWiD.

Odnaczona Krzyżem Paryzanckim.

Jej młodszy brat Kazimierz (ur. 22.II.1920 r. w Wyszkanie) jako ochotnik uczestniczył w kampanii wrześniowej. Od 1941 r. był pod ps. Perliczka żołnierzem XV Placówki V Ośrodka Wyszaków Obwodu „Rajski Ptak”. W 1944 r. ukończył SPRP „Agrykola”. Uczestniczył w akcji na niemiecki pociąg urlopowy pod Urlami. W czasie „Burzy” jako kapral podchorąży w 3 kompanii 32 pp AK.

Źródła:

AZG ZKRPIBWP, sygn. W-32871.

DW Uds.KiOR, t.o. Pióro Kazimierza s. Piotra.

Nadanie nieustalone !!!

2/1/4

Irena WYSZYŃSKA z d. PIÓRO — MS - 2 x 03

Urodziła się 29 lipca 1917 r. w Jarcewie w Rosji jako córka Piotra i Julii z Zawadzkich.

W 1918 lub 1919 r. rodzina jej wróciła do Kraju i zamieszkała w Wyszku. W 1937 r. ukończyła z maturą gimnazjum typu humanistycznego w Wyszku. 18 października 1938 r. rozpoczęła studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego. Do końca roku akademickiego w 1939 r. zdążyła zaliczyć na oceny bardzo dobre „colloquium z kości” oraz „colloquium z mięśni”, a także zdać egzamin z anatomii na ocenę dobrą u prof. Grzybowski.

Od lipca do listopada 1939 r. pełniła służbę sanitariuszki po kursie PCK w Wojskowym Szpitalu Okręgowym w Warszawie przy ul. 6 Sierpnia.

W 1940 r. wyszła za mąż.

Od 1 listopada 1939 r. należała do SZP-ZWZ-AK pod ps. Samarytanka. Przez cały okres okupacji niemieckiej pełniła funkcję kierowniczkę punktu kontaktowego i rozdziału prasy na Placówce XV Ośrodka III Obwodu Radzyń, krypt. „Rajski Ptak”, „Burak”. Sprawowała także opiekę nad drukarnią mieszczącą się na I piętrze nad swoim mieszkaniem w domu Baczewskich w Rybieniu n. Bugiem. Odbierała z drukarni prasę i rozprawiała ją na poszczególne placówki terenowe. W 1943 r. w czasie „wsypy” wybitnie przyczyniła się do uratowania drukarni wywożąc ją do lasu, na skutek czego przeprowadzona przez Niemców rewizja trafiła w próżnię. Po tej akcji zmuszona była jednak opuścić wraz z małym dzieckiem Rybienio i udać się do oddziałów leśnych w Nadliwiu (IV Ośrodek Nadbużański). Od 1942 do 1944 r. była także komendantką WSK Placówki XV. Od maja do września 1944 r. pełniła służbę łączniczki i sanitariuszki w grupie oddziałów leśnych kpt. Poldkowskiego na terenie IV Ośrodka Nadbużańskiego Obwodu „Burak” AK (w okresie „Burzy” 32 pp AK). W dniach 2 i 3 sierpnia 1944 r., podczas pacyfikacji wsi Gać i Podgać z narażeniem życia udzielała pomocy mieszkańcom tych wsi.

W 1944 r. została odznaczona przez KG AK Krzyżem Walecznych „za całokształt ofiarnej i pełnej poświęceń pracy żołnierskiej w ciężkich warunkach w ciągu całego okresu okupacji z narażeniem siebie i dziecka, oraz za nadzwyczajną odwagę” (z zaświadczenia wystawionego w dniu 12 grudnia 1957 r. przez por. Jana Widlickiego, ps. Orski, b. komendanta Placówki XIV, zastępcę dowódcy IV Ośrodka Nadbużańskiego AK i oficera broni Obwodu „Burak”).

Po wojnie początkowo mieszkała dalej w Wyszkanie przy ul. Okrzei 41, a potem w Warszawie zajmując się wychowaniem dwojga dzieci. Nie pracowała zawodowo.

5 września 1946 r. zgłosiła się w sekretariacie Uniwersytetu Warszawskiego z prośbą o zaświadczenie, że jej akta studenckie uległy zniszczeniu. Następnego dnia prorektor UW, prof. Stefan Zaleski wydał jej zaświadczenie stwierdzające, że „akta studenckie Ob. Ireny Pióro, b. studentki Uniwersytetu Warszawskiego Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego nr albumu 58904 uległy spaleni w czasie działań wojennych 1939 r.”

Od 1959 r. należała do ZBoWiD.

Odznaczona Krzyżem Paryzanckim.

Jej młodszy brat Kazimierz (ur. 22.II.1920 r. w Wyszkanie) jako ochotnik uczestniczył w kampanii wrześniowej. Od 1941 r. był pod ps. Perliczka żołnierzem XV Placówki V Ośrodka Wyszaków Obwodu „Rajski Ptak”. W 1944 r. ukończył SPRP „Agrykola”. Uczestniczył w akcji na niemiecki pociąg urlopowy pod Urlami. W czasie „Burzy” jako kapral podchorąży w 3 kompanii 32 pp AK.

Źródła:

AUW, nr albumu 58904 (Pióro Irena); AZG ZKRPiBWP, sygn. W-32871; DW Uds.KiOR, t.o. Pióro Kazimierza s. Piotra.

Nadanie nieustalone !!!

II. Materiały uzupełniające relację:

- Wykaz imienny Kombatantów (....) Zakt. ur 1 do fiszki Spr. 3/80
M.s.p. Kserokopia, k. 1, s. 1.
- Nekrolog Treny Wyszynskiej z domu Pióro. Orgg. wyćinek
gazety. k. 1, s. 2.
- Notatka odrywana z. 2. dot. Treny Wyszynskiej na maszynie
piskiej papieru. Orgg. k. 1, s. 3-4.

0/2

W dniu 17 kwietnia 2002 roku (środa) o godzinie 17.30
w kościele św. Marcina przy ul. Piwnej - Stare Miasto,
zostanie odprawiona msza święta w intencji
moich drogich Rodziców,
żołnierzy Armii Krajowej Obwodu „Rajski Ptak”

S † P

Ireny Wyszynskiej
z domu Pióro

wieloletniego pracownika Instytutu Badawczego Leśnictwa
zmarłej 17 kwietnia 1982 roku - w 20. rocznicę śmierci

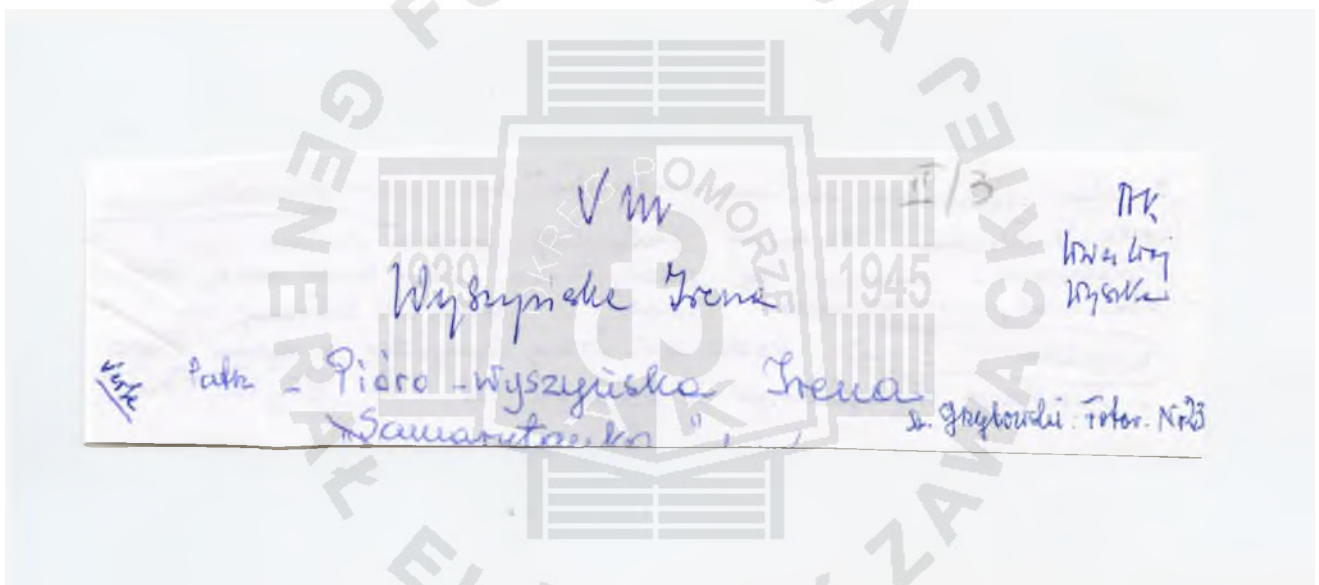
S † P

Mirostawa Wyszynskiego

zasłużonego pracownika Hydrobudowy 6
zmarłego 20 listopada 1991 roku.

O czym zawiadamia

córka Anna Nowakowska z rodziną

V W
Wyspińskie Górnice 1945
Pakka - Pióro - Wyszyniska Inna
Samaritanka
17/3
PK
Kw. 67
Kyska
z Gębowicki. Fot. Nr 23

Do dnia urodzin, że „Saurmuntauke” była tylko prawolofarobw
iowa „Dokumenta” Dziśniej melooleq rozwin wrodlie „17
mzpliwosci! Podarawce kic „zidalytichowai” elthg - ucze mi kiz luda -
pauiewai, ucirony corlu ranciwite mury sa. zatobuz. co
miedziela, 14. IV. 02 rodzicaw Irenez Wymyjskie z domu Piwo
i Mrosiawa Wymyjskiego - oficerow AK z pl. „Rajski Ptak”

IV. Korespondencja:

- 29. VII. 2002 - list D. Kr. do Marii Anny Nowakowskiej Warszawa.
msf. kopia, k-1, s.1.

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 05-22-186
87-100 TORUŃ

2967 WSK 2002

336/02
Kopie

Toruń 29 VII 2002 r.

Pani dr Maria Anna Nowakowska

ul.]

Warszawa

Szanowna Pani Doktor,

W imieniu profesor Elżbiety Zawackiej dziękuję za list i wyrażoną przez Panią chęć pomocy w dostarczeniu informacji o Pani śp. Matce Irenie Wyszyńskiej z d. Pióro. Pani Profesor pracuje obecnie nad Słownikiem Kobiet odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari. Matka Pani figuruje na liście osób odznaczonych VM, ale nie posiadamy dostatecznych materiałów weryfikacyjnych nadania. Zwracam się do Pani z prośbą o opracowanie szczegółowej relacji z przebiegu służby wojennej Matki w oparciu o załączony schemat. Proszę także o przesłanie wszelkich dokumentów lub ich kserokopii związanych z Jej osobą, zwłaszcza dotyczących faktu nadania Jej orderu VM. Konieczna jest także fotografia Pani Matki z lat 40-tych lub późniejsza. Wszystkie te materiały są niezbędne do opracowania wyczerpującego biogramu. Może ktoś jeszcze może udzielić szczegółowych informacji o Pani Matce? Chodzi też o wymienienie wszystkich publikacji, w których występują dane o Pani Matce.

Dziękuję także za przekazanie numeru telefonu do syna Genowefy Widlickiej Janusza Widlickiego. Pani Profesor pragnie z nim skontaktować się - także w celu zdobycia materiałów o jego matce do Słownika Kobiet odznaczonych Orderem VM. ✓

Szanowna Pani, przesyłam w załączeniu nieco materiałów na temat Fundacji „Archiwum Pomorskie AK” wydającej omawiany Słownik. Dziękuję za kontakt i mam nadzieję, że będzie Pani mogła nam pomóc.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

1. Kom nr 14.
2. ulotki o FAPAK.
3. —||— o Mem,
4. —||— wydawnicze.

Koperta opieczona przez EZ do
adresu na ul. "Stowmka ON kobiet"

nr systemu 334
Promo
S. 407

Wyomin
Menne

- 1. N
- 2. I. ps.
- 3. ur.
- 4. st.
- 5. Org.

zmarła 17 04 1982

PK

Nazwiskowe karty informacyjne

Okr. WWA Stróż Raabym Plac. Wąsk
BGP

Huber

d-ca ordyn. okręgowy, Okr. Wąsk, Kwalifik. punkt. 17063
pony

- 7. funkcje

- 8. nr
- 9. źr.

akt. Apollis

VW 2

My English name

20 Feb 1992

Waltke film work. Wang's dice of Tang dynasty III

2 months 17 04 92

not all the people

from 'My name' for 'Academy' (Royal Prussia)

Wydziałowe Irena

PK
Wzrost
Kształcenie

... fenu przed wrodek miemiu kusto me
Pongn, przeniez me pronie, pod pozorem wy-
kazywania instrukcji o depersonalnym
jego obciżeniu, kontrolować wypracowania mi-
mniek porzady i codziennie sporządzać
meldunki dla Wydziału o ich zawarłości

rol Grybowki S. Madryga... " S. ...
rol dok. Gollera ...

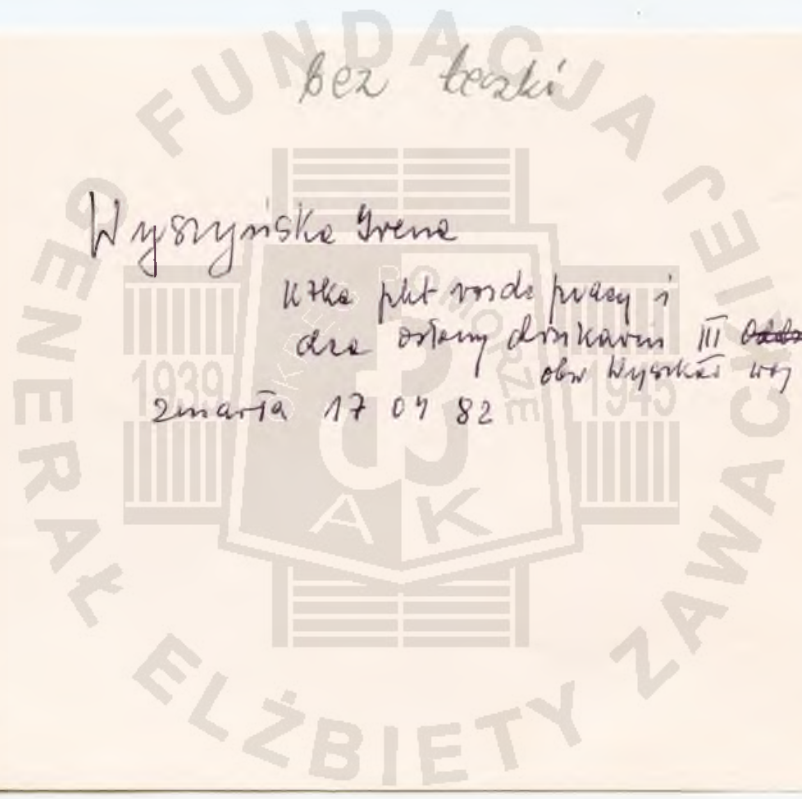
bez teści

VM²

Wyszynskie Grene

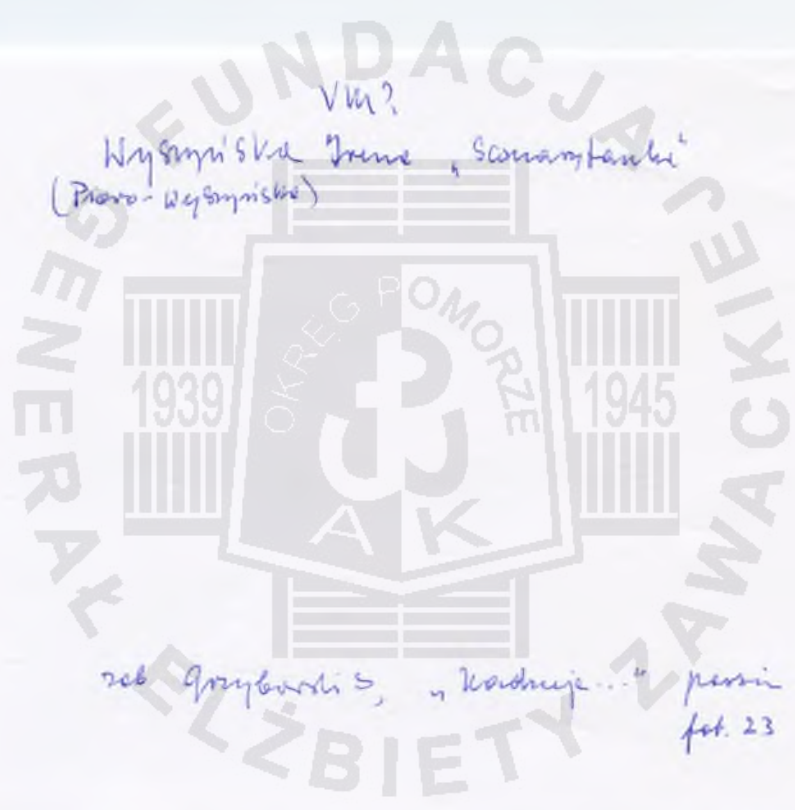
Wtka pít rinde púsey i
dra ostany dónkavon III ~~odda~~ Dsr.
obw kúyrtka 17 07 82

2maria 17 07 82

Vm?
Wyspińska Irene „Sowa, Kanki”
(Piano - Wyspińska)

171.
W21406n

zob. Grybowski S., „Kochuje...” pers. fot. 23

WYŚLŹYŃSKA Irene

